

Het verhaal van Mazels frontsoldaat Jan De Nil

Inleiding

Jan André De Nil, geboren op 15 februari 1890, behoorde tot de militieklas 1910. (1)

Eén jaar eerder was het systeem van loting vervangen door de dienstplicht waardoor slechts 1 mannelijk lid van een gezin opgeroepen werd (zie hoofdstuk *Het leger: lotelingen, miliciens, vrijwilligers en burgerwacht*, pag 17 e.v.).

Jan De Nil vervulde zijn dienstplicht vanaf oktober 1910 (zijn eerste brief aan zijn ouders dateert van 5 oktober 1910) bij het *Depot divisionnaire de la 6e division d'armée - IIIe Bataillon, 11e Compagnie*, waar hij werd ondergebracht in het Tweede Regiment Grenadiers. Na zijn eigenlijke dienstplicht als milicien werd hij, vermoedelijk voor kampen en oefeningen, nog meerdere malen opgeroepen. Er bestaan verschillende kaarten en brieven naar en van Mazenzele uit de periode februari-mei 1913, meestal uit Leopoldsburg (kamp van Beverloo).

Op 6 Juli 1914 drukt zijn vader, in een kaart aan zijn zoon, zijn grote angst uit over de ont-

wikkelingen.

Maxenzele, den 6 Juli 1914.

Beminde zoon. Ik schrijf heden 2 kaartjes omdat gij nieuws vraagt. Daaruit blijkt dat de brieven die ik u gezonden heb niet terecht gekomen zijn. Het [gaat] met ons goed, allen zijn gezond, gewerkt word er niet ik heb alles ongemaak moeten binnen doen naar Brussel. Gij moogt dar niet met inzitten. Onzen Jef, Theofil Callaert, Clement Heuninckx, P... de Leuw (?), hebben een belet gehaalt om vrijwillig binnen te komen. tot zijn drie makers hielden geen woord, alleen kom hij ook niet. Nochtans gaan er duizenden weg. Hebt moed, wij bidden voor U, steunt op God. Vaarwel, U Vader. De complementen van Allen.

Op 29 juli 1914 ontvangt hij zijn oproepingsbevel te Mazenzele. Samen met 28 andere Mazenzeelse dienstplichtigen zou hij deelnemen aan de Eerste Wereldoorlog.

Zijn eerste brief naar huis dateert van 11 augustus:

Prentkaart die Jan De Nil eind mei 1913 stuurt vanuit Leopoldsburg aan Theophil Vereman-Heivaert, kleermaker, Mazenzele. Jan De Nil zit links boven. Boodschap: "Fil gelijk gezeit ik zit te paart, ik zal nu wel gauw te huis zijn. De Complementen aan allen, Jean Denil"

*Bossut, de 11-8-14 12 uren Middag.
Lieve Ouders,*

Het is aan de groote steenweg van Waver naar Leuven dat wij nu gedurende 5 dagen liggen te wachten, tot onze hulp ingeroepen word door de troepen die naar de duitsche grenzen toe liggen.

Doch meer en meer schijnt het dat wij geen deel zullen moeten nemen aan een gevecht, zo tenminste schijnt het, mocht dat maar waar zijn, want ik heb het er niets op.

Het is in open Veld of bosschen dat wij gedurende den heele dag wachten, om dan met den avond weer naar Bossut te gaan slapen. ik word ook al goed gewoon aan het strooi bed dat wij met 70 man tegelijk beslapen.

Gelijk gij weet heeft Bekker en de jongens van Callaert hier weesten bezoeken, ik was heel tevreden omdat ik zoo iets van de parochie wist, zij zegden mij dat alle nachten de wacht ging in Mazel, hebben zij daar dan ook al schrik, mischien van den Duitsch.

Gij hebt mij in uwe Brieven en kaarten al gevraagd of ik wel alles ontvang, ik geloof dat ik alles wat gij al geschreven hebt ontvangen hebt, tot hiertoe heb ik eerst een Brief, dan 2 kaarten te gelijk en dan nog een brief alsook eenen van Steert (?) ontvangen heb ik moet u ook zeggen dat een brief of een kaart altijd 3 of 4 dagen en nog meer wegblijft.

Het geld dat gij met Bekker had mede gegeven had ik nog niet vandoen, en moest ik te kort komen dan zou ik het wel gauw laten weten.

In deze gemeente kunnen wij geen glas bier meer krijgen, zoo is hier al gedronken. De herberghiers lopen hier geheel den omtrek af om aan bier te geraken, doch den omtrek ligt vol soldaten en het is overal het zelfde spel, geen Bier wij moeten maar water drinken.

Meer nieuws kan ik u niet schrijven, als dat ik vuurrijg verlang om naar huis te komen mocht dat maar gebeuren,

*De goeden dag aan allen
Uw zoon*

Jean.

Jan De Nil nam ook deel aan de slag rond het fort van Walem (28-09-1914 - 01-10-1914), alhoewel dit in het dagboek niet naar voor komt. Deze veldslag kaderde in de Slag om Antwerpen. Op een eenvoudig stukje papier stelt hij zijn ouders gerust:

Waalhem Donderdag,

Na 2 dagen en een nacht in slag geweest te hebben is alles nog goed met mij en ook met Felix Meskens.

Wij vertrekken nog vandaag naar Rumpst tegenover Boom.

Jean.

Zijn verdere lotgevallen kunnen wij min of meer reconstrueren aan de hand van zijn nagelaten dagboek, dat de volledige periode van af 29 juli 1914 tot juli 1919 omvat. (2)

We vestigen de aandacht op de gebeurtenissen met Kerstmis 1914.

Op 7 december 1914 roept paus Benedictus XV de oorlogvoerende landen op tot een korte wapenstilstand met Kerstmis. Het initiatief gaat uiteindelijk uit van de gewone soldaten. De overheid liet deze "verbroedering" aanvankelijk begaan, maar greep later toch in. Men beseftte immers dat het gevaar tot demoralisering van de soldaten groot was. Door deze ontmoeting konden de Belgische soldaten zien hoe arm ze waren t.o.v. de Duitsers.

Het gold hier echter geenszins een echte verbroedering of verraad. Men was er zich van bewust dat men tegen een collectieve vijand vocht - Duitsland, maar niet tegen individuen, gewone soldaten, die evenals zij slechts hun vaderland moesten dienen. Overigens, de schaarse contacten tussen Duitsers (overwegend Beierse soldaten) en Belgen beperkte zich tot het ruilen van voedsel en soms tot het vragen om brieven voor thuis te versturen.

Van zijn verblijf aan het IJzerfront, en ook van zijn verlof in Engeland, zijn enkele getuigenissen onder de vorm van foto's en prentkaarten bewaard gebleven.

Op 16 november 1918 schrijft hij een briefje, met het Belgisch overwinningslint, naar de familie. Hij verblijft op dat moment in Parijs waar hij herstelt van een kwetsuur. Hij kon dus blijkbaar de euforie van de overwinning niet meemaken.

Op 29 maart 1919 zendt hij vanuit Leuven een kaartje naar zijn 't huis, en ook in april, mei en juni 1919 ontvangt men in Mazenzele kaartjes vanuit Krefeld (Duitsland) waar Jan deel uitmaakt van het bezettingsleger. Op 28 juni 1919 schrijft hij vanuit Neub. a. Rhein aan zijn neef Teophil Vereman, kleermaker te Mazenzele: "*.. nog 33 dagen en het soldatenleven is uit zulle*". Het onbepaald verlof wordt hem uiteindelijk op 10 september 1919 verleend.

Enkele korte perioden niet in acht genomen was Jan De Nil dus effectief soldaat van oktober 1910 tot september 1919; haast negen jaar!

Voor zijn diensten aan het Vaderland werd hij vereremerkt met het Oorlogskruis, het Vuurkruis, de Overwinningsmedaille, de Medaille van de Yzer, Ridder in de Orde van Leopold II met Zwaarden en Ridder in de Kroonorde met Zwaarden. Jan De Nil was burgemeester van Mazenzele van 1947 tot bij zijn schielijk overlijden op 3 november 1957. (3)

Oorlogsdagboek van Jan De Nil, soldaat-grenadier

Juli

29 juli 1914 Kreeg ik mijn oproepingsbevel te Maxenzeel om 9 uren s' avonds.

30ste. vertrok ik naar Brussel naar de Prins Albert Kazerne

31. Bleven wij nog in de kazerne.

Augustus

1 Augustus: op ne zaterdag gingen wij naar Etterbeek Kazernen.

2 Aug. zondag was ik de wacht op het Exerciese plein, aan de kanons.

3 Augustus, vertrokken wij naar Hoeilaart.

4 Aug. gingen wij langs Ovenijsche, waar ik mijn eerste Brief van huis kreeg en langs Wa-

ver naar Dion le Mont

5 Aug. kregen wij (het 2de Reg^t) ons vaandel en Major Lohts als Coleonel, die ons den Oorlog tusschen Belgie en Duitschland verklaarde.

6 Aug. Het muziek speelde de Natieonale Lieders der Verbondenen.

7 Aug. Vertrokken wij naar Perwer, wij laden voor de eerste maal ons geweer, wij waren er de wacht in het open velt.

8 Aug. gingen wij naar Bossut slapen.

9 Aug. zondag kreeg ik het bezoek van Bekker en de gebroeders Callaert.

10 Aug. wij lagen den heele dag in 't bosch.

11 Aug. In 't Bosch des Nachts Patrouile.

12 Aug. Zag ik de Gebr. Kindermans, ik gaf hun Brief voor 't huis.

13 Aug. Ging ik wacht doen naar Godescher aan de Kanons.

14 Aug. terug naar Bosut

15 Aug. gingen wij in de richting van Jodoinge en kwamen 's avonds naar Nodebaais slapen.

16 Aug. Zondag op Kermis, moesten wij naar Incour, wij maakten des nachts in Longville en Eghesée patrouille, de Duitschen hadden er de School in Brand gesteken, als wij terug in Incour gekeert waren deed ik 50 kilo aardappelen uit, wij vonden in een Kasteel verschijdene fleschen wijn, waar wij ons te goed aan deden Schoone Kermis

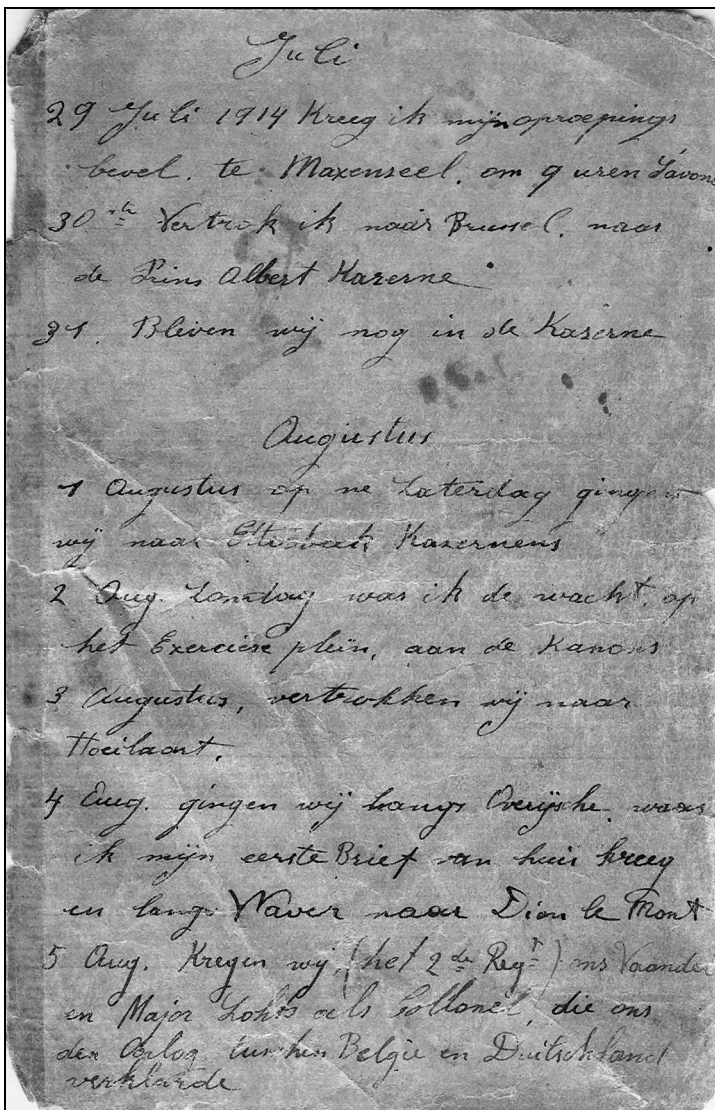
17 Aug. terug naar Nodebaais.

18 Aug. naar Hamme - Mille.

19 Aug. langs Cortenberg naar Steenokkerzeel, het was een lange marsch geweest, dewelke wij aflegde tusschen twee machtige Deutsche Legers, naar het scheen.

20 Aug.: was het weer tijd dat we vertrokken. we legde 40 km af. ik kreeg onderweg 2 Brieven van huis en 1 van Mathile Heivaart, wij sliepen 2 uren in Heffen, om dan terug verder te gaan

21 Aug. Na slechts 2 uren slapen paken wij het terug aan, om nog verder te gaan naar Niel, ik liet er mijn moustache scheren, en sliep er in een Bed, het was van in Incour tot Niel een ware vlucht geweest.

Eerste bladzijde van het oorlogsdagboek van soldaat Jan De Nil.

22 Aug.: gingen wij naar Wilrijk, ik zag er de Zwartten van Fluitjes die als Vollontaire binnen was.

23 Aug. Zondag in Wilrijk.

24 Aug. in Wilrijk.

25 Aug. gingen we naar Mechelen. Wij Bivakkeerden er op straat.

26 Aug. trokken wij door Mechelen, dat door de Duitschers gebombardeert werd den eerste Obus dat ik zag vallen, was op den Toren, wij gingen over de Vaart naar Hofstade, waar de Duitschers waren

zij trokken achteruit, na alles in Brand te hebben gestoken, wij achtervolgde hen tot in Sempts en Schiplaar, ik zag er mijne eerste slagtofers van de Oorlog des nachts sliepen wij (of liever lagen wij) tusschen de Duitschers, wij hoorden hun roepen en commandeeren, tot het klaar werd.

27 Aug. gingen we nog vooruit, doch het duurde niet lang want de vijand had versterking gekregen, en wij moesten achteruit, door Hofstade, Mechelen tot in Waalhem.

28 Aug. gingen wij naar Rumpst.

29 Aug. kwam mijn Vader er mij bezoeken

30 Aug. Zondag vertrokken we naar Eekeren Donck.

31 Aug. wij gingen de werken afzien der Forteresse.

September

1 Sep. een Mis in open lucht, voor de overledenen

2 Sep: was ik de wacht aan een auto, obussen.

3 Sep. bleven wij nog in Eekeren-Donck.

4 Sep. gingen we naar Deurne wij sliepen er in een Cauochuot Fabriek.

5 Sep. door de Stad Antwerpen over de Schelde tot Haasdonk, waar we den heele dag in het veld lagen, wij kwamen naar Melsele slapen

6 Sep. Zondag terug de Schelde over naar Hemixem.

7 Sep. in Hemixem

8 Sep. in Hemixem

9 Sep. Wij lieten onze sack in Hemixem en gingen naar de heele dag naar Duffel in het veld liggen, des avonds gingen we naar Schrick in de school slapen

10 Sep. gingen we langs Tremeloo dat gansch afgebrand was, naar Wechter waar wij onze eerste Duitschers prisonniers zagen

wij gingen tot Rotselaar, waar een ge-

vecht aan de gang was, wij maakten ons een Transée, waar wij in sliepen

11 Sep. bleven wij nog in onze Transée. Wij aten er onze patatten uit onze Bomet-Polise.

12 Sep. Moesten wij gaan versterking geven doch de overmacht was te groot, ik zat in een Transee met ons 27, van een enkele Schraapnel werden er 23 gedood en 2 gekwetst met ons twee hadden we niets, Tomas was onder de doode, wij moesten achteruit, en daar de Brug over de Dijle stukken geschoten was, moesten wij door het water, vele verdrongen er in, het was een erge slag voor mijne Compagnie geweest, ik verloor er ook verscheidene vrienden, Tomas Van Buggenhout, en nog andere

wij kwamen tot Tremeloo achteruit, het regen- de geweldig deze nacht wij vernachten er in

- 1 -

N. B. — Le titulaire de ce livret ne peut s'en dessaisir que dans les cas prévus par les Règlements.
N. B. — De titularis van dit zakboekje mag er zich slechts van ontmaken in de gevallen voorzien bij de reglementen.

Depot divisionnaire de la 6e division d'arm
REGIMENT D'
REGIMENT

III Bataillon ou groupe *II* Comp^{nie}, escadron ou batterie
Bataljon of groep Comp^{nie}, escadron of batterij

ARMÉE TERRITORIALE
2e bureau de recrutement de Bruxelles
Belgium d'étapes

LIVRET DE MOBILISATION
MOBILISATIE-ZAKBOEKJE

de (1) *De Nil* *Jeans*
van

Grade : *soldat*
Graad :
Position : *Milicien*
Stand :
Classe de milice : *1910*
Militie klasse :
N^o de la matricule : *192/48850*
N^o van het stamboek :

Signature du titulaire de ce livret.
Handtekening van den titularis van dit zakboekje.

Jan De Nil

(1) Nom, prénoms, surnom et sobriquet.
Naam, voornamen, bijnaam en spotnaam

een afgebrand huis.

13 Sep. Zondag gingen wij op patrouille in de richting van Betecom, en kwamen naar Konings-Hooicht slapen, ik zag er Jean Callaert.

14 tot 20 September gingen wij Transées maken naar Putte en Beersel en sliepen in Konings-Hooikt.

21 Sept. naar Schrick op patrouille en gingen naar Beersel slapen.

22 Sep. terwijl we in Beersel aan het Transées maken waren kwam mijn Vader mij bezoeken, hij was pas vertrokken toen we naar Heist op den Berg op voorpost moesten

23 Sep. kwamen wij in aanraking met de Vijand, een ander Com. kwam ons vervangen en wij kwamen naar Beersel.

24 Sep. op Voorpost naar Putte, des avonds naar Lier slapen.

25 Sep. terug naar Putte wij kwamen 's avonds slapen tusschen Lier en Konings-Hooikt.

26 Sep. moesten wij tot tegen Heist op den Berg waar twee andere Com. aan het vechten waren, s' Avonds terug tusschen Lier en Konings-Hooikt

27 Sep. Zondag kwamen we naar Peurs ik zag er F. Vanderelst, onderweg.

28 Sep gingen we naar het Fort van Bornhem in een Transée overnachten.

29 Sep. terug naar Peurs. ik zag er Rene Michiels

30 Sep. Op voorpost tusschen Peurs, Lipeloo en St Amands, des nachts kwamen wij in aanraking met den vijand.

October

1 Oct. kwamen we terug naar de school van Peurs slapen.

2 Oct. waren we de wacht aan het gemeenten huis van Peurs.

3 Oct. de wacht in de Transée aan het Fort van Peurs.

4 Oct. Zondag sliepen wij in de school

5 Oct. de wacht in de Transee van het groot Fort van Peurs.

6 Oct. verlieten wij de Forten, gingen over de Schelde langs Temsche naar Waasmunster

7 Oct. gingen wij tot tegen Grembergen om later naar Zele te gaan vernachten

8 Oct. gingen wij naar Beirvelde om dan om middernacht door de stad Gend te trekken naar Mariakerke waar wij om 3 uren van den nacht aankwamen. wij sliepen er in een Kasteel

9 Oct. vertrokken we naar Meerendre waar ik de wacht was, doch ik moest ze verlaten om voort te trekken naar Hansbeke

10 Oct. om 6 uren van de morgent stapten wij den trein op in Hansbeke, kwaammen rond de

middag in Brugge en in de namiddag in Dixmude, wij sliepen in den Depot van den Tram.

11 Oct. Zondag des middags gingen we naar Eessen en Larren op voorpost, ik zag er Prins en Costers Lowie.

12 Oct. kwamen we naar Hoogstade

13 Oct. bleven we in Hoogstade.

14 Oct. kwamen we naar Markem

15 Oct. naar Lughem-Merkem.

16 Oct. naar Reningen

een Fransch skadron Dragonder kwam des nacht op de zelfde hofstede vernachten.

17 Oct. naar Noordschote op een hoeve

18 Oct. Zondag Bivak in een Transée in Noordschote.

19 Oct. kwamen wij naar Oostkerke op Bivak

20 Oct. naar Pervijs op Bivak

21 Oct. onder het vallen van groote Obussen en Schrapnels moesten wij door het veld naar Ramskapelle, in de nacht vertrokken wij naar den Ijzer. wij losten er het 3 Piotten af.

22 Oct. bleven wij in onze Transée.

23 Oct. wierden wij hevig gebombardeert en werd door een Obus uit mijn Transée gesmeten, doch bekwam geen letsel, doch een Dum-Dum trof een mijner cameraden in de schouder en ik bekwam een klein kwetsure.

24 Oct. het 3e Piotten en 1e Chasseurs kwam ons terug aflossen. wij kwamen naar Hoosthof, in den dag moesten de Piotten en Chasseurs hun Transee verlaten, en de vijand kwam over den Yzer, gelukkig konden wij hem tegenhouden.

25 Oct. zondag bleven wij slag leveren aan het Oosthof, dat den heelen dag al aan het branden was.

26 Oct. was het niet pluis

de Duitschers sloegen ons maar gedurig achteruit, onze kapitein kommandeerde Bajonnet au Canon, en hij ging lopen, doch het duurde niet lang of al zijne mannen waren hem voor, wij gingen achteruit tot Veurne, om dan des nachts terug naar Pervijs te komen 20.000 jonge Belgen waren daar gevallen dien dag.

27 Oct. kwamen wij des nachts na verschijdene dagen strijden, naar Alveringhem slapen.

28 Oct. bleven wij in Alveringhem

29 Oct. kwamen wij, na den heelen dag in het veld te hebben gelegen, naar de Kerk van Oostkerke slapen.

30 Oct. waaren in In een Transée op derde lijn in Oostkerke.

31 Oct. id.

November

1 Nov. Allerheiligen

waren wij nog in Transée op derde lijn, vele

Obussen der Duitschers ontploften niet, waar ze ons mede Bombaardeerden
 2 Nov. Om twee uren van de morgen vertrokken wij naar Oud-Stuivekenskerke naar de eerste lijn, het was nog niet heel klaar of wij zaten tot aan onze knieën in het water, als het S' avonds donker wierd, trok ik uit met nog andere kameraaden. ik ging naar Oostkerke in een huis slapen
 3 Nov. en 4 Nov. bleef ik er nog.
 5 Nov. tegen den avond ging ik terug mijne Com. vervoegen die juist afgelost wierd, wij kwamen naar Oostkerke slapen
 6 Nov. wierden de 2 Regiment Grenadiers in 1 Regement erschapen. Het bedroeg nog 1300 man, des s' avonds kwamen wij naar Wulveringen in repos.
 7 Nov tot 9 Nov. bleven we in Wulveringen in Repos.
 10 Nov. kwamen wij naar Oeren in de Kerk slapen. Ik was er de wacht.
 11 Nov. na een heele dag te hebben in een veld gelegen, moesten wij des avonds een Transée gaan maken tegen Oude Capel om des nachts naar Lampernisse te komen slapen.
 12 Nov. zaten wij in een Transée terwijl het den heelen dag regende. wij kwamen naar Lampernisse slapen.
 13 nov. terwijl wij terug naar onze Transée gingen, zag ik J. V.D.Velde, wij kwamen des Avonds terug naar onze zelfde plaats voor te slapen, wij lagen pas neer, of wij moesten opstaan om naar Forthem te gaan slapen.
 14 Nov. terug naar Transée. s Avonds Forthem
 15 Nov. zondag gingen wij naar Oostkerke in een Transée op twee lijn.
 16 Nov. wij bleven in Transée
 17 Nov. kwamen wij Transée, en kwamen naar Forthem slapen.
 18 Nov. bleven wij in Forthem.
 19 Nov. nog in Forthem.
 20 Nov. naar de Trancnee van Stuivenkenskerk
 21 Nov. was het gevrozen, de eerste winterdagen waren begonnen, een groote oppervlakte was overstroomt. in het ijs zag men doode soldaten, paarden, koeien liggen, afgebrande torens en huizen zag men langs alle kanten, duizenden kraaien en meeuwen volmaakten het schouwspel.
 22 Nov. Zondag was het heel koud, wij werden 's avonds door de Caribeniers afgelost, kwamen naar Oostkerke slapen, het snachts wiert het dorp gebombardeert.
 23 Nov. gingen wij op de wijk Lettenburg onder Oostkerke
 wij gingen in 't dorp slapen
 24 Nov. terug naar de zelfde Transée
 's Avonds gingen we naar Wulverigem slapen.
 25 Nov. wierd ik ziek

26 Nov. nog zieker.
 27 Nov. moest ik naar het Hospital naar het visite, doch ik was bijna genezen en moest terug naar mijn C^{om}
 28 Nov. moest ik geen dienst doen.
 29 Nov. moest ik geen dienst doen.
 30 Nov. Ik was heel genezen.

December

1 Dec. de kerk van Lampernisse wierd gebombardeert, 46 Fransche soldaten werden er gedood.
 2 Dec. gingen wij naar Veurne Transée maken
 3 Dec tot 5 Dec. was er niets te doen.
 6 Dec. na 12 dagen rust in Wulveringem kwamen wij naar Alveringem in het klooster slapen.
 7 Dec. was het Prise D'Armes

Dixmude

8 Dec moesten wij naar Dixmude, wij kwamen er des nachts toe.
 9 Dec. des nachts deden de Duitschers een aanval doch zonder gevolg
 10 Dec. kwamen wij naar Lampernisse tot 13 December.
 14 Dec. terug naar Dixmude. Transée tot de 16 December, deze avond kwamen wij naar Forthem in Rust.
 17 tot 21 Dec. Rust in Forthem.
 22 Dec. terug naar Dixmude.
 23 " niets bijzonders in Transée.
 24 " ons Transée werd gebombardeert. ik mijne schoenen uitgedaan, en ik heb ze nooit meer gevonden, een Obus was juist op mijne plaats gevallen, gelukkig dat ik wat opgeschoven was, of ik had er niet meer geweest. ik bracht er de nacht door onder de schouw van een Brouwerij
 25 Dec Kerstmis De Duitschers hadden den heel en nacht gezongen, des morgens kwamen de Duitschers vragen van niet meer te schieten hetgeen toegestaan werd. Seffens stond er 500 man tegen over malkaar, het water tusschen ons, er werd gezongen en gedanst. Ik speelde er op een piano, men gaf chocolat, cigaren en cigarettten aan malkaar, het duurde de hele dag, geen enkel schot werd gelost, wij werden savonds afgelost
 26 Dec tot 31 Dec savonds bleven wij in Forthem in Rapou. op nieuwjaars avond trokken we terug naar Dixmude, om middernacht, om het Nieuwjaar aan te kondigen, begonnen al de Duitche Kanonen te schieten

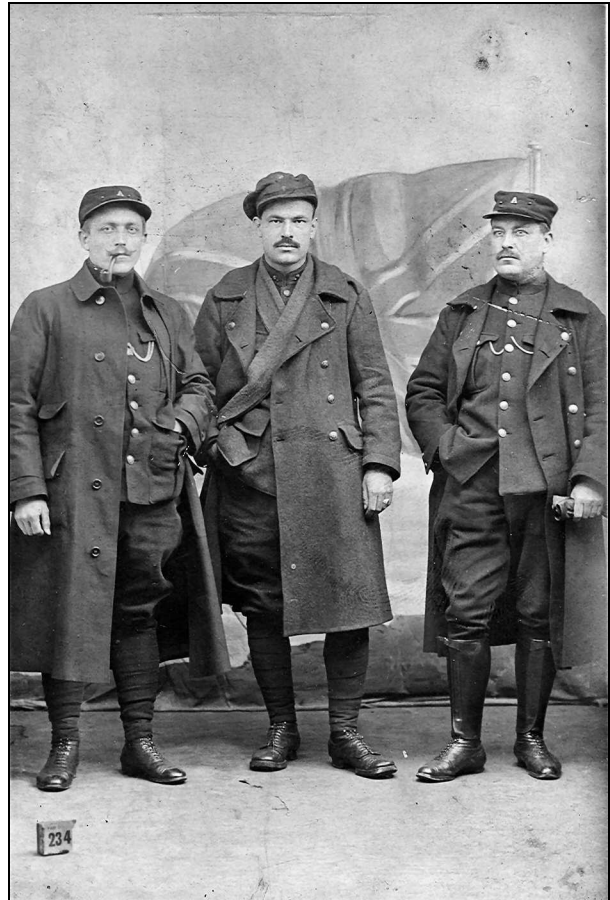
Nieuwjaar 1915.

1 Januari | ik bleef deze drie dagen in een
 | kelder zitten,
 2 Januari | s avonds van den derde Januari
 | kwamen wij naar Forthem.

3 Januari |
 4 Januari kregen wij voor onze Nieuwjaar een flesch wijn
 ik ging Jef en Tor Verdoodt en J. V. D. Velde bezoeken naar Loo
 Wij bleven tot den 9 in Forthem. Om aan de leergangen van de Mittrailleurs te mankeren kreeg ik 4 dagen Cachot
 Ik moest dan ook de 2 nachten van de 7 en 8 Januarie in het Gemeentehuis van Alveringen gaan vernachten.
 9 Januari trokken we terug naar Dixmude
 Ik was er tot 12 Januari de wacht aan de Barikade, savonds kwamen wij naar Forthem.
 13 Januari tot 18 Jan bleven wij in Forthem de Com ging naar Dixmude. Ik was seder de 13 kleermakers de C^{om} en ik moest naar geen Transée meer gaan
 ik bleef dan bij de keuken in Forthem tot den 21 Januarie
 dan kwam de C^{om} uit Transée en wij gingen naar Alveringen tot de 27 Januari
 wij gingen naar Forthem de 30 Januarie met de keuken.
 31 Januari. kwam de C^{om} uit Transée naar Lampernisse logeren.
 1 Februari tot 5 Feb in Lampernisse.
 6 Februarie tot 8 in Forthem met de keuken.
 Savonds van den 8 kwam de C^{om} uit Transée en wij gingen in Alveringen logeren tot de 13 Februarie
 Den 13 Februari tot de 9 Meert bleven wij in La Panne in Rapou, de 26 Feb. was het Revue voor de Koning en de 4 Meert voor de Generaal.
 9 meert kwamen we naar Oostvleteren
 10 Meert ging de C^{om} naar Transée naar Steenstrate tot de 12. Meert S'avonds.
 In Repos tot den 16 Meert S'avonds
 In Transée tot de 20 Meert S'avonds
 In Repos tot de 24 Meert S'avonds
 Transée tot 28 Meert S'avonds
 Repos tot 1 April S'avonds
 Transée tot 5 April S'avonds
 Repos tot 9 April S'avonds
 Transée tot 14 April S' avonds (5 dagen)
 Repos tot 18 April 's avonds.
 Transée tot 25 April, de 22 moesten onze mannen afgelost worden doch de Duitschers begonnen te attaseeren, slag van Steenstrate
 26 April moesten ze terug naar Transée daar de vijand terug begon, wij kwamen naar Elzendam logeren, de 30 april kwamen onze mannen af, de slag was gedaan.
 Repos tot 3 Mei
 Transée tot 6 Mei
 Repos tot 9 Mei

Transée tot 12 mei
 Repos tot 15 Mei
 Transée tot 18 Mei
 Repos tot 22 Mei
 Transée tot 26 Mei
 Repos tot 30 Mei
 Transée tot 3 Juni
 Repos tot 7 Juni
 Transée tot 11 Juni
 Repos tot 13 Juni
 Transée tot 16 Juni. Ferme Lefebure Reningen
 Repos tot 20 Juni
 Ik ging bij Eugeen Michiels slapen.
 Transée tot 24 Juni S' avonds
 Repos tot 28 Juni
 Transée tot 2 Juli
 Repos tot 6 Juli
 Transée tot 10 Juli
 Repos tot 12 Juli
 wij gingen in groote Repos naar Brai-Dunnes.
 30 Juli ter gelegenheid onzer binnenroeping liet ik mijn pottret trekken
 5 Aug kregen wij ons Kaki Kostum
 16 Aug kwamen wij naar onze nieuwen sectie van Dixmude.
 17 Aug gingen onze mannen naar Transée
 Transée tot 21 Aug
 Repos tot 25 Aug
 Piquet tot 29 Aug in Lampernisse
 Repos tot 2 Sep
 Transée tot 6 Sep
 Repos tot 9 Sep
 Ons Bat^{on} was Travailleur gemaakt tot den 21 Sep. wij logeerden omtrent den 21 S' Avonds ging de Cie voor een dag naar Transée.
 Repos van 22 tot 26 Sep.
 Transee tot 30 Sep.
 Repos tot 4 Oct
 Transee tot 8 Okt
 Repos tot 12 Oct
 Transée tot 16 Oct
 Repos tot 20 Oct
 Transee tot 24 Oct
 wij gingen naar Vinkem logeren.
 Repos in Vinkem tot 28 Oct
 Transée tot 1 Nov.
 gingen logeren Barak 12 Kruis...?
 Repos tot 5 Nov. Transvaal
 Transée tot 9 Nov
 Repos tot 13 in Vinkem
 Piquet tot 17 in de Barak van Piquet
 Repos tot 21 in Barak 12 Kruisabbel
 Transée tot 25 Nov
 Repos tot 29 Nov in Oeren

Transée tot 3 Dec. Kwamen naar Oeren slapen.
gingen de 4 Dec naar Wulver...? en de 5 Dec naar Giveringhove in Repos
19 Dec gingen wij naar Irenberg tot de 26 Dec, dan terug Giveringhove, de 31 Dec op nieuwjaarsavond vierden wij een feestje.
3 Januari 1916 kwamen wij naar La Panne
17 Januari was het Revue voor de Koning. Ik moest niet mede gaan, daar ik de 5 Januari een solferbad had genomen, en mijn lichaam vol brand stond
21 Januari kwamen wij naar de Secteur der 2.D.A.
Picet tot 23 Januari (Couseboom)
Repos tot 27 Januari (Groene boomgaard)
Transée tot 31 Januari
Picet tot 4 Feb (Couseboom)
Repos tot 8 Feb (groeneboomgaard)
Tranches tot 12 Feb.
Picet tot 16 Feb (Couseboom)
Repos tot 19 Feb (Groeneboomgaard)
Transée tot 23 Feb
Picet tot 24 Feb (Couseboom) 1 Dag.
Grote Repos in Hoogstade doch de 28 Feb kreeg ik mijn Congé voor Londen, en vertrok in Isenberge
ik kwam in de nacht in Calais.
29 Feb. bleef ik in Calais vernachten daar ik geen boot had dezen dag.
1 Meert was het, hetzelfde nog geen boot
Ik sliep er met Feliks Meskens
2 Meert vertrok ik eerst uit Calais op den boot Canterbury naar Folkestone, waar ik de trein nam naar Londen waar ik om 4 uren aankwam eerst om 10 uren zag ik mijn Nonkel Frans, die ik over zee kwam bezoeken.
3 en 4 Meert vermaakten wij ons goed tezamen. de 5 Meert moest ik op het Front terug, doch ik bleef nog in Londen
wij lieten ons pottret trekken en ik vertrok eerst de 6 Meert uit Londen
in Folkestone gekomen had ik geen Boot meer, en moest wachten tot de 7 Meert, het was slecht op zee
in Calais toegekomen was er geen trein voor het front, wachten tot den 8 Meert, ik kwam dan ook niet minder dan 3 dagen te laat in mijne C^e, die ik terug vond in de groene Boomgaard
Repos tot 10 Meert S' avonds.
Transée tot 14 Meert
Piquet tot 18 Meert Couseboom
Repos tot 22 Meert groeneboomgaard
Transée tot 26 Meert
Piquet tot 30 Meert Couseboom
Repos tot 3 April Groeneboomgaard
Transée tot 7 April

Drie Mazelse frontstrijders. Jan De Nil, (in het midden) met verlof in Engeland (maart 1916).
Foto genomen voor de "Union Jack" met links van hem Felix Meskens en rechts Frans Vereman, de oom van Jan De Nil (broer van zijn moeder).

Picet tot 11 April Couseboom
Grote Repos tot 29 April Nieuwe Herberg
22 April verjaardag Steenstrate was het Prise d'Armes voor Generaal Jaffre en Koning Albert.
Transée tot 27 April
Piquet tot 1 Mei Couseboom
Repos tot 5 Mei groeneboomgaard
Transée tot 9 Mei
Piquet tot 13 Mei Couseboomgaard
Repos tot 17 Mai Groene Boomgaard
Transée tot 21 Mai
Piquet tot 25 Mai Couseboom
Repos tot 29 Mai Groene Boomgaard
Grote Repos tot 10 Juni in Hoogstade
Piquet tot 14 Juni Cousebomm
15de verandering van het uur.
Repos tot 18 Juni Groene Boomgaard
Transée tot 22 Juni
Piquet tot 26 Juni Couseboom
Repos tot 30 Juni Groene B...
Transée tot 4 Juli

Piquet tot 8 Juli Couseboom
 Grootte Repos tot 22 Juli Pollinghove
 Kleine Repos tot 26 Juli Nachtegaal
 Transée tot 30 Juli onder Alveringem.
 Den 31 Juli kreeg ik 6 dagen straf.
 Piquet tot 3 Aug. Robelaar
 Repos tot 7 Aug Nachtegaal
 Transee tot 11 Aug "
 Piquet tot 15 Aug Rabelaar
 Repos tot 19 Aug Nachtegaal
 Grootte Repos tot 2 Sept. Hoogstade
 Transée tot 6 Sept
 Piquet tot 10 Sept Couseboom
 Repos tot 14 Sept Groene Boom
 Transée tot 18 Sept
 Piquet tot 22 Sept couseboom
 Repos tot 26 Sept Groeneboomg
 Transée tot 30 Sept. S'avonds kwamen wij
 naar Pollinghove in Grootte Repos.
 ((Het uur werd verhandert.))
 1er Oct Ballon in brand.
 tot den 13 Oct Bonnet polis Cavalerie.
 Piquet tot 17 Oct (Bombardon)
 Repos tot 21 Oct. Pollinghove
 Transée tot 25 Oct
 Piquet tot 29 Oct (Bombardon)
 Repos tot 2 Nov Pollinghove
 Transee tot 6 Nov
 Piquet tot 10 Nov Bombardon
 Grootte Repos tot 25 Nov Gieveringhove
 Transee tot 29 Nov
 Piquet tot 3 Dec |
 Transée tot 7 Dec | Dienst was verhandert
 Piquet tot 11 Dec |
 Grootte tot 21 Dec Hoogstade
 La Panne tot den 3 Januarie
 Reg^t gedubbeld den 23 Decem La Panne.

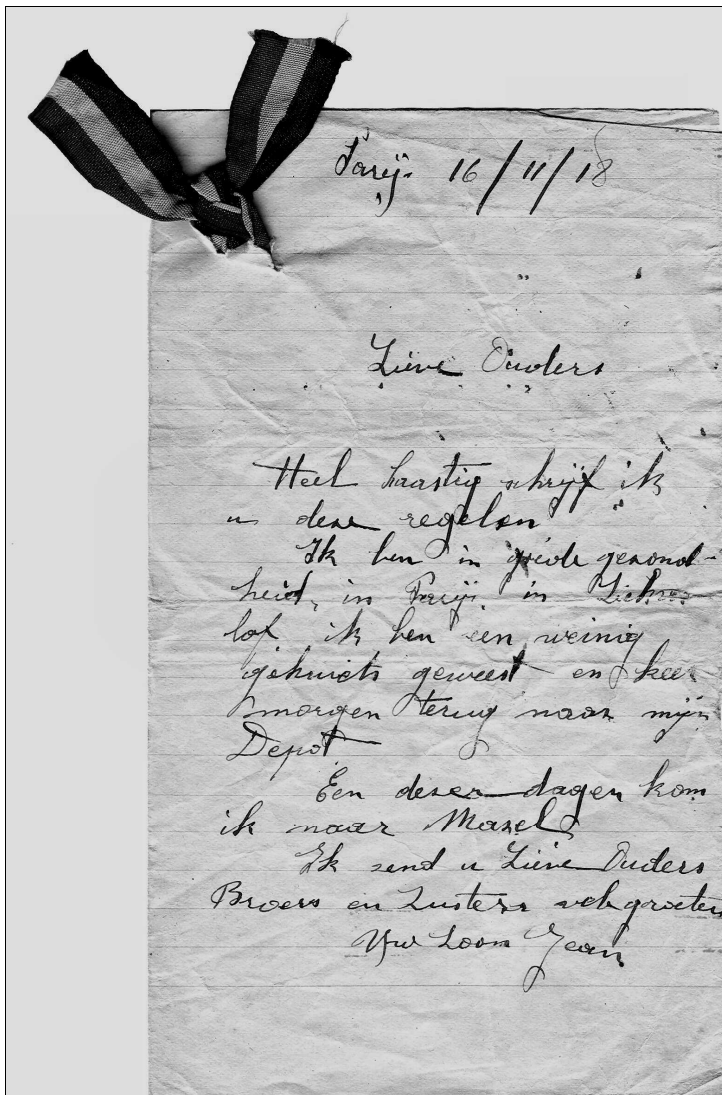
De enige foto van Jan De Nil (links) aan het front, 1917.

[1917]
 De 3 Januarie gingen we naar Baai Dunes waar
 wij om 3 uren van den morgend van 4 Januari
 op den trein gingen, wij reden naar het Kamp
 van Mailly
 Langs Duinkerke St Omer, Cailles, Boullone
 Abbeville Amiens Paris Epernai, Chalons kwa-
 men wij de 5 Januarie om 3 uren van de na-
 middag in Mailly, na 36 uren trein
 De 29 Januari vertrokken wij in Sommesous
 31 kwamen wij in La Panne
 4 Febr kwamen wij In Hoogstade
 6 " in Woesten (Wuppe)
 9 " Transée
 13 " Wuppe
 17 " Transée
 21 " Eikhoek((Crombeek))
 22 " Grootte Repos in Haringen RiesBrugge
 7 Mars Westvleteren
 10 Mars Transée tot 14 |
 14 Mars Piquet (Lion Belge) | tot 18
 18 Mars Transée tot 22 | Woesten
 22 Mars Repos. Eikoek tot 26|
 26 Mars Transée tot 30 |
 30 Mars het s morgens om 3 uren de aanval
 van de Voorpost. Vreeselijk. 4 dooden
 Eene nacht in West-Vleteren tot 31.
 Van de 31 tot 11 April in Rousbrugge
 Van 11 tot 14 aan Wuppe |
 14 tot 18 Transée | Woesten
 18 tot 22 aan Wuppe |
 22 tot 26 Transée |
 26 tot 30 Wuppe
 30 April tot 3 Mei Transée
 Wuppe tot 4 Mei
 2 Mei vertrokken in Verlof naar Parijs. de 11
 terug aan Front. In Oost Cappel Frankrijk waar
 wij bleven tot 17 Mei in Repos
 17 Mei tot de 29 in Polinghoven
 29 tot 3 Juni Rabbelaar.
 De 3 Juni gingen wij naar de Tranchée.
 ik ging mee voor 6 dagen tot 9 Juni
 9 tot 10 in Rabbelaar
 10 tot 22 Bouscherie Militair tusschen Hoogsta-
 de en Giverinhoven, waar de Lt Beauquet de 18
 ons kwam bezoeken
 22 tot 2 Juli in Pollinghove Barakken.
 2 tot 3 Nieuw Herberg.
 3 tot 9 in Transé.
 9 tot 15 Rabbelaar
 15 tot 21 Nieuw Herberg
 21 tot 27 Gaspaarhoek
 27 tot 8 Aug Pollinghove Linde
 8 tot 14 Rabbelaar
 14 tot 20 Transée. de 15 ging ik in verlof naar
 Parijs, ik zag er J. en E. Verdoodt

ik kwam de 24 terug op het Front in Pollinghoven, Ferme Malion tot 13 Sept.
 13 tot 19 Piuget. Molle Molen.
 19 tot 25. Transée
 Ik bleef met de keuken in Loo school.
 3 tot 7 October in Hoogstade Barakken.
 7 tot 13 Transée
 ik bleef in Loo. Klauwstraat
 13 tot 19 Bombardon
 19 tot 11 November Molle Molen Barakken
 11 tot 15 Cousseboom
 15 tot 19 Transée Bombardement Wautrise
 19 tot 6 Giveringhove
 6 tot 13 Pollinghove
 13 tot 20 Transée 19 in Congé
 20 tot 21 Mollemolen
 21 tot 24 December tot 3 Februari in Hond-schoote (26 uit Congé)

1918

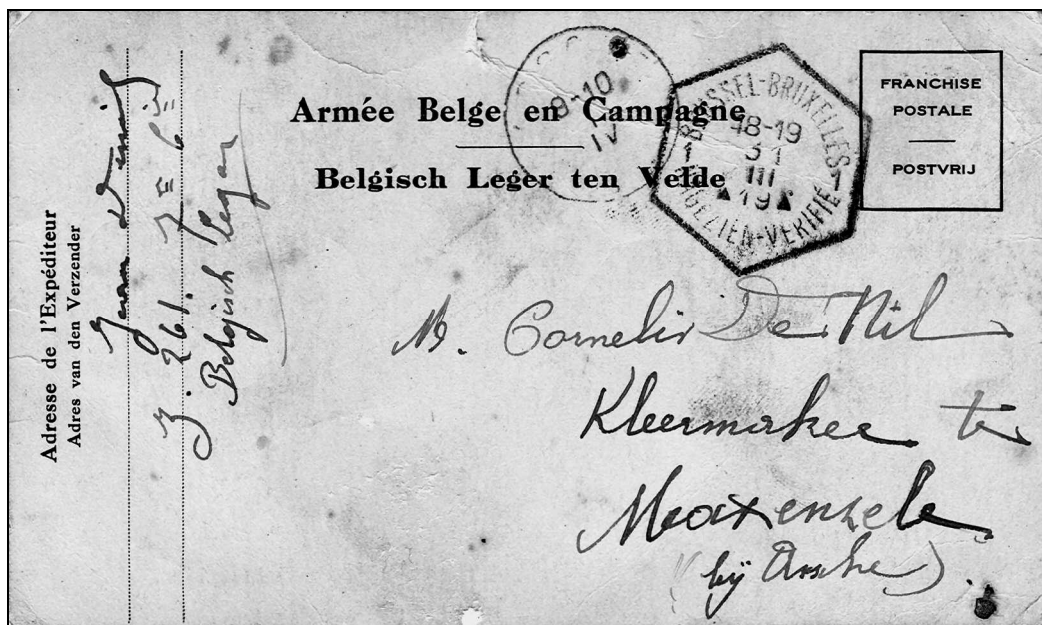
3 tot 7 in Brai-Dunes
 De 7 Secteur Nieuwpoort
 7 tot 8 Camp Bagdag
 tot 9 bleef ik in Idesbald. 9 ging ik naar Coxijde
 8 tot 20 Transée
 25 tot 26 Camp de Mitri
 26 tot 10 Transée | Coxijde
 10 tot 15 Mitri
 15 tot 11 april In La Panne den 20 Meert in verlof naar Parijs tot de 2 April.
 11 April tot 21 Kamp de Bagdag
 21 tot 25 Transcée Coxijde
 25 tot 29 Kamp de Malmaison
 29 tot 2 Mei Transcée St. Joris
 2 tot 6 Nieuwpoort
 6 tot 10 Malmaison
 10 tot 16 Transcée
 16 tot 17 Malmaison
 17 tot 3 Juni La Panne
 28 Bombardement Bains
 3 Juni tot 4 Proven Secteur Iperen.
 4 tot 10 (Steentje) Elverdinge Poperinge
 10 tot 19 Transée
 19 tot 20 Compernoelhoek West-Vleteren.
 Tusschen 20 en 21 snachts kwam men per spoorweg terug naar Nieuwpoort Secteur
 Ik sliep in Hoogstade bij Nonkel Frans
 21 tot 4 Juli. Camp Wilthsire
 4 tot 6 Auguste " Bagdag
 6 tot 14 Transcée Nieuport-Bains
 14 tot 18 Bagdag
 18 tot 26 Transcée
 26-30 Bagdag
 30-2 Transcée
 2-3 Augustus 3-5 Flot Kamp
 5-9 Crombeek 9-16 Rexspoede
 16-17 Elverdinge 17-21 Yperlee
 21-24 Transcée 24-30 Elverdinge
 30-2 September - 9 Yperlee
 9-12 " 12-18 Elverdinge
 18-21 Voorpost Groote Berta
 21-24 Elverdinge 24-27 Yperlee
 26 Gewond St. Julien
 Om middernacht geoppereerd In Hoogstade
 29 Isenberg 30-2 Bourbourg
 3 - Calais Ville [October]
 3 tot 9 Port Gravelinnes
 9-10 Trein Ambulance
 10 tot 25 Cherbourg geoppereerd de 15de - de 25 de draaden ontdaan.
 25 s'avonds toegekomen in Port Bail. D.G. de 30 vertrokken, in ziekverlof naar Parijs.
 (4)
 in Parijs tot 17 [November]

Brief van Jan De Nil vanuit Parijs naar zijn ouders in Mazenzele, 16 november 1918.

18 tot 22 in Parigne
 23 tot 24 in Paris
 25 tot 26 in Leisele
 27 tot 30 in Mazel
 De 1 tot 12 in Leisele [December]
 13 tot 27 in Brussel [1919]
 27 tot 3 Janu in Verlof Masel
 3 tot 14 Brussel
 14 tot 20 in Quatrecht Ontploffing
 tot 8 Melle
 tot 15 in Quatrecht
 tot 8 Meert in Gontrode
 8 tot 29 in Verlof Mazel
 29 tot 31 in Leuven
 1 tot 19 Jun in Crefeld Duitschland
 19 Juni tot 7 Juli Neuss

- (1) Jan André De Nil, ° Mazenzele 15-02-1890, zoon van Cornelius en Vereman Stephania, x Ida Van Ingelgem, † Mazenzele 03-11-1957. Jan De Nil, kleermaker, was van 1947 tot zijn overlijden burgemeester van Mazenzele. Zijn zoon Leo, eveneens kleermaker en heemkundige, was schepen (1959-1964) en de laatste burgemeester van Mazenzele van 1965 tot bij de fusie met Opwijk eind 1976.
- (2) Dagboek. 40 handgeschreven pagina's, 9,6 x 14,7 cm, gelijnd papier. Wat tussen rechte haakjes staat is toegevoegd door zoon Leo de Nil.
- (3) Wij danken de families De Nil-De Valck en Meert-De Nil die ons de basisbronnen ter beschikking stelden en ons de welwillende toestemming gaven voor de publicatie van het oorlogsdagboek van hun vader en grootvader.
- (4) Volgende gegevens staan op een blaadje papier dat op de laatste dagboekpagina is geplakt.

Deze briefkaart van het "Belgisch Leger ten Velde" stuurde Jan De Nil op 29 maart 1919 vanuit Leuven naar zijn ouders met de boodschap

"Leuven den 29/3/19

Beste Ouders

Zoo juist ben ik hier aangekomen, ik voel mij reeds op mijn gemak in mijne oude thuis, bij al mijne vrienden,

Beste groeten
 Uw zoon Jean"

